

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.  
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoază.  
Numele singuratică a 5 cr. se vînd la „Institutul Tipografic” și la „Prăvălia industriilor române din Sibiu” (Strada Cîsădiei Nr. 27).

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## De Milleniu.

Sibiu, 23 Martie n.

Începerea oficioasă a sărbătorilor milenare e foarte aproape. Las' că nici Maghiarii nu s'au pregătit cu toate desul de din vreme, dar' pe noi Românii, și pe toate naționalitățile nemaghiare, această apoteoză a hegemoniei rasei maghiare ne găsește și mai nepregătiți.

Trebuie să o constatăm aceasta, căci constatarea rului e primul început al schimbării spre bine.

Ungurii, ce fac ei?

Zic, că vor să sărbătoreze aniversarea de o mie de ani a venirii lor, din necunoscute pribegiri, pe pământul, ce azi îl ocupă. Nu e nici-decum sigur anul, în care s'a făcut sosirea lor, dar' e a bună-seamă sigur, că nu e cel luat drept punct de mănecare, 996. Aceasta nu împoartă, căci de fapt ei nu vor să facă o constatare istorică, ci una politică.

Unicul scop al mileniului e a dovedi înaintea lumii, că în Ungaria un singur popor de valoare există: cel maghiar, o singură cultură, vezi bine europenească, cea maghiară, și astfel a legitimat hegemonia elementului maghar asupra celorlalte popoare. Eată de ce li-e bună sărbătoarea!

Noi n'avem nici un motiv de a sîrba, căci n'au avut străbunii nostri motiv de a se bucura când înainte cu o mie de ani au dat față cu străbunii exclusiv stăpînitorilor de astăzi; n'avem deci ce aniversa, — și încă cu bucurie. Cine știe, cine ar pute contesta, că nu ar fi fost pentru noi mai bine, dacă istoria nu s'ar fi dezvoltat așa cum s'a dezvoltat.

Avem însă multe motive de a nu sîrba, și mai multe de a ne manifesta în fața sărbătorii ce se plănuește. Nu pentru a le strica sărbătoarea, căci aceasta nu e în firea noastră, ci pentru a contrabalansa pondul acela politic, ce-i se dă sărbătorii milenare.

N'avem absolut nimic în contra, dacă Ungurii sărbătorează și glorifică faptul, că au trăit ca popor o mie de ani. Dar' avem foarte mult în contra, dacă sărbătoarea se face așa cum se face, pe cheltuiala și a noastră a celor ce nu putem sîrba, și în contul chiar al intereselor noastre politice.

Aici e rolul nostru: a protesta, că atari festivități luxuase, costisitoare se fac din bugetul statului, când statul n'are motiv legitim a le face, ba are o mul-

țime de altfel de datorințe, cari se neglișă pentru a pregăti mileniul.

Aici e rolul nostru: a dovedi înaintea lumii, că în Ungaria „milenară” există pe lângă poporul maghiar și alte popoare, numeroase, vitale, capabile de cultură și cu rol civilizatoric pentru Orient; a arăta că aceste popoare sînt oprite în cele mai legitime aspirațiuni ale lor; împedecate în dezvoltarea lor firească, prin călcarea în picioare a celor mai strălucite principii ale secolului nostru.

Atîrnă dela noi cum ne vom ști împlini acest rol, care de altmădă ni-se impune prin necesitatea impregiurărilor noastre. Și aci începe datoria noastră a tuturor: să căutăm a veni în poziția, care e necesară pentru-ca să ne putem împlini acest rol. Sîntem sfîșiați, reslășiți, desorganizați. Ne-a lovit guvernul dușmănos, și ne-au ros oameni ai nostri. Trebuie să ne reculegem, să pîtrundem situația, în care am ajuns, să ne uităm în jur de noi, și în inimile noastre și să ne concentrăm. Asta e prima condițiune pentru a face ceva: restituirea ordinii turburate, repararea disciplinei sdruncinate, întărirea șirurilor prin restituirea încrederii reciproce, reintemeierea încrederii în noi înșine.

Guvernul a isbutit să ne incurce prin înșiră oameni de ai nostri. Acum s'au desvîlit toate intrigile nemernice. S'a făcut earăși lumină, și la aceasta lumină vedem morți, vedem vulnerați, vedem șiruri risipite.

Signalul de concentrare sună. Ni-l dă inima fiecăruia. Jubilarile din tabăra adversă sînt aproape. Le presimțim și pregustăm amarul ospetului ce se pregătește. Guvernul a prezentat deja proiectul de lege pentru speșele acestui ospet. El reclamă pentru un monument milenar în Pesta 802,640 fl.; pentru șapte monumente, în 7 colțuri ale țerii 359,000 fl.; pentru un monument al primului rege maghiar în Buda: 300,000 fl.; pentru muzeul de belearte, cel binecuvîntat deja de panamistul Pulszky 3.200,000 fl. (trei milioane și două sute de mii!), ear' pentru întemeierea alor 400 de școale (de maghiarizare) 198,000, în sumă totală patru milioane opt sute cincizeci de mii!!

Eată prospectul milenar! O nouă povară, o nouă înjosire a noastră, o nouă derută, un nou tîmbălău, când nouă ni-se deneagă și cele mai necesare pentru existență!

Să nu trăsărim?

## FOIȚA „TRIBUNEI”

## Lume rea...

Ce are lumea rea cu noi  
De n'păce nu ne lasă,  
Că ne iubim cu-atîta foc  
La oameni ce le pasă?!

De ce voesc a ne-nvrăjbi  
Prin vesti și vorbe rele?  
Cînd știm, că toate-s înzadar,  
Noi n'ascultăm de ele!!

Ca și un soare dragostea  
Plutește-n sferi frumoase,  
Și-i sus, de n'o pot întina  
Bărfele răutăcioase!!!

Emiliu Sabo.

## EPIGRAMA

## Minciuna.

Minciuna, cînd o trag de pîr,  
Trebuie jupănească,  
Cînd singur fir de adevăr,  
O pînză-ntrăgă țese.

## Fatalitate.

De chemi cumva pe doctor  
Orbit de cruda-ți soartă,  
Duhovnicu-i la ușă  
Și ciocul e la poartă. (Arhiva).

## „Farbă”

Schiță umoristică.

De

Marc Twain.

„Pe acele timpuri — ne povestă onorabilul C. „legea despre jocurile de hazard era foarte riguroasă în statul Kentucky. Cam zece tineri au fost prinși la jocul de „farbă” și înalta judecătorie află, că o acuză în contra lor ar fi prea justificată. De sine se înțelege, că la pertractarea finală, Jism Sturgis a fost cîștigat să-i apere. Dar' cu cît mai mult cetia și studia acesta actele, cu a'tît mai mult se convingea, că totuși va pierde de atîdată un proces. Acest fapt dureros nu se putea nega. Era adevărat, că tinerii jucaseră „farbă” pentru sume considerabile. Chiar și opinia publică era pe partea lui Sturgis. Toți ziceau, că ar fi trist să vezi, cum își nimicește cariera sa bogată în succese strălucite prin un proces însemnat ca acesta, care trebuia încontestabil să se resoalve în detrimentul lui.

Dar' după mai multe nopți nedormite, îi veni lui Sturgis o idee genială și voies sări din pat. Credea, că e în clar cu calea, ce ar trebui să o urmeze. În ziua următoare șopti la câțiva amici și clienți de ai lui ceva în urechie și la pertractarea finală, concesse și recunosc, că tinerii ar fi jucat „farbă” pe sume considerabile, și ca apê-

**Furioși.** Ziariștii maghiari nici s'au auză că facem ceva în decursul mileniului, că devin furioși. Notita noastră „Milleniu”, din numărul 54, ori-cît de micuță, i-a scos din fire.

„Budapesti Hirlop” o reproduce cu următoarea gingașă introducere:

„Presupunem despre tot concetățeanul nostru român (oare de ce nu zice valah?) că cu greață a cetit cel mai nou atac al „Tribunei” în contra mileniului...”

Ear' „Nemzeti Ujság” e așa de furioasă încît o comentează sub titlul: „Orlando furioso”. — Oare ce vor zice la adeca..., da' și la prima piscătură sbiară așa de furioși?

## Reforma electorală în Austria.

Proiectul de lege despre lărgirea dreptului de alegător, proiect depus de însuși guvernul Baden în reichsrath și ale cărui părți esențiale am reprodus și noi, are, după informațiile ce vin din Viena, multe prospecte de a fi primit.

Comisiunea parlamentară, care s'a ocupat cu studiarea, desbaterea și respicarea proiectului, cu multă hărnicie, pricepere și aprofundare, și-a isprăvit lucrările și printre alte modificări, bune-rele, a introdus și una foarte democratică, anume: a dat dreptul de vot și slujitorilor care locuiesc și se hrănesc la stăpînul lor, ceea-ce nu era în originalul-proiect. Această modificare democratică a propus-o însuși principele Schwarzenberg.

Reichsrathul se va ocupa cu proiectul îndată în prima sesiună după Paști. „När Listy” cere, ca, dacă proiectul va fi primit, ceea-ce se consideră în cercurile parlamentare aproape drept lucru sigur, reichsrathul să fie imediat disolvat, ca ceva ce se înțelege de sine.

Cu intrarea în parlament a celor 72 deputați prevăzuți în proiect, situația parlamentară în reichsrath se va schimba mult, căci aproape toți acești 72 vor fi aleși parte de elemente autonomiste-naționale, parte de cele democratice.

## Salutul tinerimii.

Tinerimea noastră universitară a trimis dlui Aurel C. Popovici următoarea adresă:

Iubiți domnule Popovici!

Îngrijorați profund de situația desolată în care a ajuns în vremea din urmă chestiunea națională și indignați de subminările perverse întreprinse spre amorțirea ei, — noi, universitarii români din Budapesta, Cluj și Viena — ținem a vă exprima nemărginita noastră admirațiune și alipire, d-voastre necîntitul stegar și sincerul reprezentant al

principiilor tinerimii, deoarece, credincios ca totdeauna programului nostru național și întemeiat numai pe caracterul integru și pe neprihănită onestitate politică a d-voastre, n'ați pregetat un moment a desvîli de cu bună vreme întregii obște românești conspirațiunile nedemne, ce se țeseau spre stăngeniarea chestiunii naționale în falnicu-i avînt, cu atîta falsitate „diplomatică” din partea unor indivizi mici de suflet cu risicul de a-și renega chiar și trecutul lor politic!

Pasul d-voastre bărbătesc, rezolut și înspăimîntător pentru cei nevrednici făcînd-a desvîrșită lumină în haosul ce de atîta timp chinuia cumplit întreg poporul român, arătînd limpede cine sînt amicii și cine trădătorii cauzei naționale!

Fiți asigurați, că în intransigența d-voastre luptă politică tinerimea vă va urma cu deplină încredere totdeauna!

Tinerimea universitară română din Budapesta, Cluj și Viena, 16 Martie n. 1896.

Pentru tinerimea din Budapesta:

Iuliu Maniu, Aurel G. Vlad,  
rigor' în drspt. stud. în drept.

Ioan Scurtu,  
st. în fil.

Pentru tinerimea din Cluj:

Aurel Ciorte, Valer Moldovan,  
st. fil. st. în drept.

Aurel Ciato,  
st. în drept.

Pentru tinerimea din Viena:

Drd. A. Vaida-Voevod. Drd. T. L. Tilea.  
Cand.-agr. Paul Bogdan.

## Din Austria.

## Egala îndreptățire națională.

De când cu păsirea energică, neînfricoșată, pe față, ear' nu după povețele microscopice Macchiavelli, la „îndulcirea Ungurilor”; de când cu mersul triumfal al creștinilor nefățarnici, adevăți antisemiți, în Viena și multe alte orașe dincolo de Leitha, — lucrurile publice, viața politică, se desvoaltă acolo cu atîta avînt, cu așa intensitate, încât, dacă nu ne-ar lipsi spațiu, am ave în fiecare zi de înregistat lucruri foarte interesante, caracteristice și de multe-ori chiar importante ce se petrec în cealaltă jumătate a monarchiei.

Importante zicem, mai, ales de aceea, fiindcă sîntem convinși că nu se poate, ca ele să rămână fără influință și asupra desfășurării stărilor publice în Ungaria. Da! vor avea, va trebui negreșit să aibă, numai să nu slăbim, se nu „îndulcim pe Maghiari”, să nu ne căciulim și să nu spargem organizațiunea odată așa de solidă a partidului național....

În vederea acestui avînt federalist-național ce-l iau națiunile negermane în Cisleithania, cugetăm a face bine a scoate Austria din rubrica noastră „Cronică politică” și a deschide o rubrică separată, stabilă, pentru afacerile cisleithane. Cetitorii de sigur ne vor aproba întocmirea aceasta. Fără a mai lăși deci vorba despre foloasele multiple ale acestei întocmiri, întrăm în medias res.

În sesiunea reichsrathului dela 20 Martie se discută bugetul ministerului justiției. Răspunzînd la diferite plîngeri expuse de deputații negermani, ear' mai ales de către deputații chei, ministrul acestui resort, contele Gleispach, a zis între altele:

„Deplîng pe ori-și-cine n'are inimă caldă pentru poporul din sînul căruia a eșit și pentru limba sa maternă...”

„Eu, dlor, nu vă voi urma departe pe acest teren, căci voi vorbi în chestiunea aceasta numai din punctul de vedere al resortului meu. Administrația justiției stă pe punctul de vedere, că fiecare cetățean al Austriei ar trebui să fie ascultat de către judecătorul său respectiv în limba sa maternă și că ori-ce hîrtie, băgată la acest judecător ar trebui să fie resolvită și în aceeași limbă, în care a fost așternută. Acest axiom își are valoarea sa, bine înțeles numai intru atîta, intru cît este vorba de limba vorbită în țeară (Landessprache); așa spre pildă, Polonezul, dacă e domiciliat în mod durabil unde-va în Mariazell, poate să pretindă rezolvirea afacerii sale dela judele de acolo în limba poloneză tot atît de puțin, precum poate cere așa ceva un Italian domiciliat la Lemberg. În limitele acestui cadru admit chiar foarte bucurios, că în praxă se comit neegalități (Unebenheiten), ear' justiția își va da silință, a le preîntîmpina. Nu de mult, spre pildă, am avut în mînă o hîrtie judecătorească, lungă cam de 2 coale și jumătate, în care limba a fost schimbată de șapte ori alternativ, numai și numai din cauza rîvnei sincere: a face deosebire între limba oficială externă și internă. Aceasta înseamnă nu este, precum s'a pretins de mai multe ori, a se reduce la rea voință judecătorească, ci din contră însemnează o conștiințioasă forță întinsă. Justiția așadar se opinește a proceda în mod de egalizare și a preîntîmpina ceea-ce se întîmplă atît în favorul limbilor negermane, cît și în acela al limbei germane în urma tîlmăcirii nu bine înțelese a legilor existente.

„Ceea-ce trece peste acest cadru, trebuie să o resping ca ceva-ce nu se ține de resortul judecătoriei. Aci aparține mai ales limba oficială internă și tot ceea-ce alcătuiește rostul ei. În tot ce trece peste cadrul judecătoriei, este vorba de o chestiune politică de prima ordine, care nu poate fi resolvită

con: după împrumuturi mai mici. Și publicul tot mai aștepta cu răbdare, căci era un proces rar, de care fiecare părinte de familie trebuia să se intereseze. Sîrșitul istoriei e scurt. În amurgul zilei intrară jurații din nou și diaconul Iob cîntă următoarea hotărîre:

„Noi, jurații în procesul republicii Kentucky contra Johan Wheeler și soți, am cercetat toate detaliurile și am examinat părerile exprimate și unanim aducem sentența, că jocul de cărți, numit „farbă”, e în gradul suprem un joc de combinațiune și nu de noroc. Ca dovadă aducem impregiurarea, că pe cînd cei care erau de părerea, că ar fi joc hazard, n'au cîștigat în decursul nopții întregi nici odată partea contrară da, și afară de aceea mai atragem atențiunea domnilor judecători la impregiurarea, că partida jocului de noroc e ruinată cu desvîrșire.

E părerea bine premeditată a acestor domni jurați, că părerea acelor, cari în jocul „farbă” de hazard, e o părere de tot greșită, o învîțătură stricăcioasă și în stare a aduce asupra tuturor comunelor, cari se bazează pe aceasta, calamități nespuse de mari.”

Așa s'a întîmplat, că jocul „farbă” a fost șters din partea judecătoriei republicii Kentucky din lista jocurilor de hazard... Această sentență e autentică și mai are și azi valoare.

München.

A. C. Liuba.

Procesul deveni acum din simplu, cum se părușe la început, cît se poate de complicat. Judecătorul se scărpină după urechi și zise, că așa nu ar pute ajunge la nici un rezultat, căci ar pute cita tot atîția bărbați, cari ar susține, că nu e joc hazard, ca și de aceia, cari ar susținea contrarul. Dar' va accepta părerea respective propunerea lui Jim Sturgis, amăsuraat cărei propuneri se va hotărî apoi. Ca fulgerul de repede se ridică atunci Jim Sturgis.

„Denumesc, domnule judecător, o comisiune de cîte șase jurați dintre partidele, cari susțin că ar fi joc hazard, respective nu. Dă-le lumini și o păreche de cărți. Trimite-i în sala de judecată și așteaptă rezultatul...”

Propunerea era incontestabil la loc. Cei patru diaconi și cei doi preoți fură denumiți de jurații partidei jocului hazard și șase profesori în-arnăți de „farbă” de jurații partidei contrare. După aceste jurații se retrăsese.

După aproape două ore diaconul Peters trimise un servitor în sală, spre a cere dela un prieten trei dolari împrumut.

Agitație în public.

După încă vre-o două ore trimise și preotul Miggles, spre a-și împrumuta un „visi”.

Agitație crescîndă.

În decurs de alte trei sau patru ore mai trimiseră celalalt preot și celalalt dia-

din punctul de vedere al resortului meu, ci privește deopotrivă administrația politică, financiară, scurt ramurile tuturor resortelor și nu poate fi rezolvită decât printr-o acțiune a întreg ministerului, la care acțiune eu, din punctul de vedere al resortului justiției, *bucuros voi conlucra...*

„Întocmai precum cer cu toată hotărârea de la judecătorul în părțile cu mai multe limbi, ca să se abțină în mod riguros, în purtarea sa oficială și neoficială, dela orice animosități naționale, deoarece trebuie să aibă neconținut înaintea ochilor, că membrii tuturor naționalităților caută dreptate la el, și de aceea trebuie să fie pătunși de simțământul, că se află înaintea unui judecător într-adevăr nepărtinitor: întocmai așa mă adresez și către partidele cu rugarea stăruitoare, a nu țări pe judecătorii în contrastele lor naționale și a le păstra acea liniște și reculegere, de care au absolută trebuință în exercitarea oficiilor lor grele și pline de răspundere...”

„În Istria cunoștințele limbice ale judecătorilor, ofițierilor și diurniștilor nu sunt îndestulătoare, și voi avea grije, ca atât la noua ocupare a posturilor, cât și la transferarea funcționarilor, precum și la angajarea diurniștilor, să se deie satisfacție adevăratelor trebuințe în această privință. Împregiurările naționale în Istria sunt din cele mai anevoioase din întreaga monarchie. Acolo nu e vorba numai de limba italiană și germană, ci și de limba croată și slovenă; aceste două din urmă limbisunt, cee drept, foarte de aproape înrudite, dar totuși există între ele atâta deosebire, încât cunoștința uneia nu ajunge, pentru a purta oficial și în cealaltă...”

Ministrul declară mai departe, că *constime* cu deputatul (sloven) Laginia în aceea, că *pertractările la curțile cu jurați cu ajutorul tal-maciului le privește ca nepotrivite*. „Nimic mai penibil ca o pertractare la curtea cu jurați, unde e trebuincios un tal-maci. Partea cea mai bună și de competență a curții cu jurați: nemijlocirea, efectul produs de răspunsurile și declarările martorilor și ale acuzatului asupra juraților, procedura cu graiu viu — se perd cu desăvârșire. „Foarte bine” în toată sala!”

Ministrul trece apoi la expunerile deputatului ceh-tiner Dr. Pařak privind la folosirea limbii cehice la Curie (*Oberster Gerichtshof*), precum și la tribunalele de prima și a doua instanță. Ministrul a urmat expunerile deputatului cu mult interes. Provoacăndu-se la respectivii paragrafi, în care se găsește și următorul: „Dacă însă pertractarea s-a ținut într-o altă limbă decât cea germană, Curia aresă-și deosebită sentința, cu motivare cu tot, în acea limbă, în care s-a ținut pertractarea la prima instanță, și pe lângă aceasta în limba germană...”

„Corăspunde deci, zice ministrul, dispozițiilor legii, când tribunalul suprem (Curia) în expunerile, conferențele și protocoalele sale se folosește de limba germană; dar este și corăspunzător cu aceleași dispozițiuni, dacă rezolvirea s'edă în limba cehică și germană. Această rezolvire nu poate fi pricepută, precum o expun dlor, „în sensul unei traducții”; din contră ea este a se privi ca text original (*Urtext*); ea trece prin urmare și printr-o procedură conformă, supusă fiind nu numai de către președinte, ci și de către referentul, unei revidiuni exacte și conștientioasă și de aceea oferă tot stăta garanție, cât se cuvine textului original. În pertractările Curții de casațiune nu se traduce textul cehic în limba germană, precum cugetă d-lor... Constatarea punctelor importante unde lucrul depinde de text, se face la tribunalul suprem foarte adese-ori în limba originală (*Ursprache*), prin urmare și în limba cehică. De re pe țite - oriau fost admise tot în această limbă declarațiunile imprecinătorilor și a apărătorilor lor; această praxă va fi menținută cu desăvârșire sigur și pe viitor...”

## Din parlamentul maghiar.

Sednța din 20 l. c.

Referentul Szerb György prezintă și recomandă spre primire proiectul de buget al ministerului de honvezime.

Hélfy Igrác nu se poate împăca cu gândul acela, că actualul ministru de honvezime își ține portofoliul în decursul mai multor cabinete. Ministrii vin, ministrii trec, dar Fejérváry tot rămâne. Este curios modul ușor de asimilare al acestui ministru. Combate tendința lui Fejérváry de a introduce o oarecare apropiere a honvezimii de armata comună, ceea-ce este o abro-

gare a caracterului național-independent al honvezilor. Face o propunere în sensul căreia e a se înființa o artilerie și o pesaama honvezimii. Budgetul nu-l primește.

Baronul Pongrácz se ocupă cu educațiunea militară a tinerilor maghiari și cu spiritul ce domnește în trupele maghiare din armata comună. Constată cu mult regret, că ofițerii maghiari sunt foarte rari în armata comună, că trupele maghiare sunt instruite și disciplinate de către ofițeri de naționalitate străină. Prin aceasta se jignește adânc spiritul național și este în interesul națiunii ca să-și crească tineri maghiari dibaci, cari să se pună ca ofițeri în serviciul armatei comune. Cere deci activitate mai mare și mai lătită la Ludoviceul din Pesta. Cere școale reale militare, unde tinerii maghiari să aibă pregătirea necesară pentru cariera militară. Încât despre spiritul ce domnește în armată, regretă mult, că spirit național nu mai există ear în locul celui s'a în cuibit spiritul corupțiunii, transmis din viața socială. Protestează în contra abuzului de a se folosi de armată la alegeri (Nitra) și atrage atenția asupra eventualității, că la alegerile dietale generale, guvernul va avea lipsă de cel puțin 40 corpuri de armată. Cu privilegiul acesta condamnă diferitele juri de presă a căror parțialitate este evidentă. Budgetul îl primește, ține însă a accentua, că în guvernul actual nu are nici o încredere!

Lits Gyula află de superfluă existența armatei comune în Ungaria. Declară că prestațiunile honvezimii sunt eminente și se miră cum de Regele nu a fost mulțumit cu acele. Generalul Zoltán a fost pensionat sub pretextul, că este incapace, — oratorul însă știe firm, că acela a fost pensionat numai din cauza că a fost bun Maghiar. În locul lui Zoltán trebuia se pună tot pe un Maghiar nu însă pe Croatul Globocsar.

Bolgár Ferencz arată și se miră, că în budgetul prezent este un creșcăment de 584.000 fl. față de cel din 1895.

Într-o vorbire lungă vorbește despre trecutul glorios al honvezimii, despre eroii naționali conducători ai honvezimii și în consecuență arată prezentul lipsit de adevăratul duc. Supune unei critice severe Ludoviceul unde sânt 360 băieți serviți și instruiți de 342 ofițeri și soldați și unde se cheltuiesc dintre toate academiile militare mai multe parale. Declară în numele partidului căruia aparține, că nu primește budgetul.

## Darwinism sau altceva?

Bihor, Martie 1896.

Când Darwin prin meditațiile și scrutăriile sale asupra originii omului a ajuns până acolo, de a statui teoria sa cunoscută, că adevărat omul după mai îndelungate procese de evoluțiune mai deapropo își trage originea sa dela moimă, a trebuit să tragă concluziunea aceasta, din ceva însușiri animalice ce le-a găsit sau în sine însuși, sau în semenii sei, sau și una și alta.

În meditațiile sale poate n'a putut concede, că omul cu boldurile sale animalice și perversitățile sale, s'fi fost creat direct prin o ființă supranaturală, pe care nu l'a putut alcătui închipul — dacă a crezut în existența lui — decât ca pe o perfecțiune absolută, din a căruia mână n'a putut să ese omul finelat la toate mișelile.

Dar' din cât ni-e conces și ni-e în putința a pătrunde, încă putem observa, că creațiunile își împlinesc destinațiunile sale, soarele luna și celelalte corpuri cerești își percurg de mii de ani cărările lor, îndeplinind misiunea pentru care au fost create, așa apa, focul și aerul, așa plantele și animalele, șerpele tot șerpe, lupul tot lup, ursul tot urs, tigru tot tigr, moima tot moimă e de mii de ani și va fi cât va suta lumea, numai omului, coroanei creaturilor, i-s'a dat libertate și inteligență, ca ținând înaintea ochilor, preceptele, legile care prin inteligența sa din însași natura le poate ceti, să-și croască demersul sau pe cariera spinoasă a vieții, că omul le și știe ceti din însași natura, o demostă zicală: „video meliora proboque, deteriora sequor”.

Omul sacrileg abuzează de cele mai sfinte daruri, de libertate și inteligență, așadar aberarea aceasta nu provine dela originea ce-i atribue Darwin omului, ci omul ca o creatură superioară și în viața sale e mai grozav ca animalul; pentru-că tigrul, hiena, leul ș. c. l. în încercarea subsistenței sale, nu se năpăstuiește asupra semenilor sei, până-când omul vițios ca să-și poată îndestul pasiunile sale, e în stare să renege pe Dumnezeu, lege și neam; e în stare pentru eul sau să nefericească pe semenii sei; ear' de altă parte omul conștient de demnitatea sa, e în stare a sacrifica tot pentru semenii sei, și până-când acesta în conștiența împlinirii misiunii sale, cu frunte ridicată, față senină, inimă voioasă și conștiență liniștită suferă și cele mai grele torture,

pân' atunci celalalt fie el cât de sus pus, umblă pe căi piezise, cu față posomorâtă, prin care se străvede pedeapsa ce o poartă în internul său, remersul conștienței, care se încearcă a o molcomi câte cu o broșură, cu câte un articol scris în foi, câte cu un pamflet și știe Dumnezeu ce mai bolduri nefrești, cu care tot mai tare se cufundă în noroiul vițiilor și egoismului scârbos, și tot mai mult fi sgudue liniștea conștienței devenind un ce de compătimit, pentru-că natura nu suferă păcatul nepedepsit.

Cum astfel și asemenea acestora meditațiuni triste și nedumeriri, s'au sbătut în interiorul meu, când am cetit din foi, cum *deus ex machina*, proaspătul fișpan Vincz Gyula, ca să se apere în contra acestora a căror instrument a fi s'a deșos, a recurs la lauda de trădare de neam, la trădarea unei epistole discrete a prietenului seu.

Oare poate fi pentru un om onest o pedeapsă mai mare decât aceea, când e silit, spre apărarea sa în contra acelor a căror interese le-a servit, să recureg la astfel de apucături, care până ce pe el îl deșoseste în ochii ori-cărui om onest fie de ori-ce naționalitate, pân'atunci pe amicul seu Vasiliu Jurca, care în tăcere a lucrat pentru neamul seu, în loc să-l ponegrească precum au intenționat, îl ridică și-l face cunoscut și iubit de toată suflarea oamenilor cinstiți.

Doară Vincz Gyula cugetă, că renegațismul și trădarea de frați se expie prin ajungerea de fișpan? au n'a cetit din istorie cum Ladislau și Maithia, fiii lui Ioan Corvin, cel mai de valoare om al regatului sfântului Ștefan, care dacă nu se ivia, Ungaria doară și azi ar fi pașalic turcesc — fură distinși cu numele „*Oldh kutyá kölykök*” — căței de câne valahi — fiindcă Corvin era de origine Român.

Au nu are cunoștință cum sunt și azi disprețuiți renegații Românilor, magnații valachi ungurizați din Ardeal, sau cugetă că vehemența în contra lui Bánffy nu mai mult din această cauză e pornită, și oare Bánffy cu dăscălița lui n'ar fi mai fericit lângă coar-nele plugului decât pe statul cel mai înalt al țerii unde se află — dacă nu l'ar îmboldi sumeția. — Da, păcatul în contra firei, renegațismul și trădarea se pedepesc din generațiune în generațiune.

Pentru renegații nostri toate aceste pot fi foarte instructive, ear' pentru noi Români, mai ales bihoreni și marmareni, ne poate fi de exemplu stările desvélite din Maramurș în nr. 46 al „Tribunei”, văzând unde ajungem cu oportunismul.

De cumva Jurca și alți oameni de inimă dădeau de gol pe cei mișei, guvernul maghiar ar fi mai slăbit din șovinismul seu, ear' celalalt ar fi ascultat de graiul înțelept al distinsului patriot maghiar *Moosty* și în loc să-l eschidă pe el din parlament pentru sinceritatea și bunăvoința față de patrie, ar ar fi răpus pe renegații fățarnici și egoști fără inimă, acolo unde li-se cuvine, la locul rușinii, de care și așa nu scapă și nu pot să scape.

## Din Budapesta.

(Correspondență particulară).

— 19 Martie.

Milleniul și Academia-maghiară. — Bimetallismul. — Scandalul ministeriale. — Popovici — Brote et comp. — Pacea. — Zichy.

Milleniul se pregătește. Toate s'au făcut până acum cu banii Jidovilor, se face și o expoziție grandioasă, însă fără însușire. Planul guvernului e o încercare foarte sâracăcioasă. Nici o idee mai momentosă, nici un lucru mai marcant, pentru a sërba — mileniul maghiar. N'avem chemare se dăm Ungurilor sfat, dacă însă fac ceva ei pentru ei, e o adevărată rușine, ca tot tîmbălău să se răstîrîngă la niște școli de stat — pentru Ovrei, la o expoziție jidănească, și la câteva procesiuni false... Zic false, căci dacă cu procesiunile lor voese a dovedi loialitate, mișesc. Loialitatea lor se sfîrșește lângă mormântul lui Kossuth; ear' dacă voese a dovedi parlamentarism și liberă constituțiune, earăși mișesc, că nu e nime așa de naiv, să creadă, că sub egemonia șovinismului de rasă acestea ar fi aici cu puțință. Totul e forțat, totul e nebinecuvântat.

Asta mai eclatant de nicăiri nu se dovedește, ca și chiar din concursurile Academiei-maghiare. S'a publicat anume două concursuri, unul pentru o piesă teatrală, ce ar fi fost chemată a lăuda mileniul, și celalalt pentru o poezie cu asemenea chemare. Și ce se vezi? Premiul Karacsony, la referada lui Aug. Heinrich, nu s'a putut judeca absolute nimăi din cei concurenți. Ear' premiul Farkas-Rasko pentru o poezie „patriotică”, la referada lui Némety Géza asemenea n'a fost dat nimăi, căci toți cei concurenți n'au putut afla o idee sănătoasă de prelucrat. — Anzi lume! În acest neam „susțitor de stat”, în acest an al bucuriilor millenare, nu este nici un individ care se poată lăuda trecutul nea-

mului seu. Așa i'a enervat șovinismul destrăbălat pe concetățenii nostri, încât nu sânt în stare se mai facă ceva de însemnat nici chiar ei pentru ei. Au premiat numai pe Dózy Lajos pentru un volei, adevă o comedie. Ei bine, Ungurii voese a ride, să riză dară, și altfel nu sânt în stare decât a face lucruri de ris.

Din zi în zi câte un nou scandal. Deunăzi ține Wekerle, acest „geniu” (!) în cele finaciare un discurs pentru valută de aur în contra bimetallistilor. „Bimetallismul”, zice într'altel, „nu se mai poate susține, decât de niște agitători necopiți cari nici idee n'au despre regularea valutei!” Și, vezi Doamne, în cealaltă zi Balfour, autoritatea cea mai mare a Englezilor în cele finaciare, vine și ține un discurs în parlamentul englez, în care condamnă monometalismul cu valută sa de aur, și provoacă o hotărâre parlamentară unanimă, în sensul căreia Anglia primește drept basă a regulării valutei — bimetallismul! Un blamagiul mai mare arare-ori ajunge pe un bărbat de stat, ca și acum pe Wekerle, prorocul Jidovilor din Ghetoul Europei.

Blamagiul însă nu alterează de loc pe acesti pigmei. Kasits Péter, fostul consilier în ministerul de honvezime, a atacat în modul cel mai hotărît și vătămător pe Fejérváry, ministrul de honvezi. Fejérváry nu răspunde nimic, numai declară de nebu pe acuzatorul. Acesta însă nu se retrage, ci într'o broșură groznică la conținut, și vătămător nespus de indiscret în limbajul seu atacă de nou pe ministrul, pretinzând se dee în judecată, să-l împrucesueze. Ministrul trimite la acuzătorul doi secundanți. Acesta își numește secundanții, cari însă provocându-se la declarațiunea cunoscută a ministrului, pretind hotărît, ca ministrul să o retragă, deoarece ce un nebu nu e harnic se dee satisfacțiunea cerută. La aceasta ministrul nu se învoește, ci lasă lucrul într'atâta. Partidul liberal vine și el la rîndul seu și face în clubul partidului o demonstrațiune platonice pentru nepătutul seu ministru. Toată țeara se indignează de o procedură ca și aceasta, însă așa e sistemul, că rușinea politică se fie și ea exilată de aici. O de s'ar fută în drum cu exilații nostri desvélite.

Declarațiunile și desvélitele dlui Popovici au făcut aici o senzație grandioasă. Tinerimea e frapată, dar' și însușită de pașii hotărâți ai lui Popovici. Pe guvern însă l'au adus în confușiune grozavă desvélitele lui. Eată de ce: Când a izbucnit crisa la „Tribuna” — „Magyar Állam”, a spus în o știre politică: „Vom vedea — zice foaia catolică, — că oare dl Rațiu fi-va în stare se facă ordine în partidul seu, căci mânil lui Bánffy ajung prea departe...” Nu știm de unde au căpătat cei dela „M. Á.” informațiunile, dar' trebuie să ne convingem, că se dovedește exactitatea acelor informațiuni. Bánffy e intim cu Szabó din Gherla, acesta cu Munteanu din Dej, acesta ear' merge și face complot cu Brote și Slavici. Cercularul cel de pe urmă a lui Szabó e într'o strînsă coherență cu planul resvriteților exilați. Se plănuește anume în Gherla un terorism cu groasnice prigoniri ale preoților cari aparțin partidului național. Mulți sânt în planul prigonirilor viitoare. Chiar dl Lucaci, care nu vrea să ese din rezerva sa, va fi earăși prigonit. Pap Pista, „esperes-ul” seu s'a jurat, cum se laudă, „că îl va nimici pe Lucaci”. T. Bud, vicarul din Marmatia vine în „Gazeta” și publică niște articoli favoritori Ungurilor din Maramurș, prin presiunea sa face să fie ales Jónás Ödön de deputat în cercul Vișului cu unanimitate, pro fesând program liberal și păgănesc... Toate aceste sânt în conexiune bine înțeleasă, și noi vom reveni la timpul seu la toate aceste miserii.

Pentru Brote et comp. nu mai rămâne alta decât, să ceară de dreptul agrațiarea sa dela Bánffy și să vină acasă, pentru a constitui un partid nou din d-nii Munteanu, Pap Pista, Szabó János, Moldován Gergely, Pituk Béla, Bud Titusz, Vincz Gyula, Rezei Szilviusz, Bogdán Virgil, Végső Gellért, Szerb György și Páska Gyuri băsi împreună cu — Slavici.

Și dacă sântem bine informați, aceasta va fi și „Viitorul” trecut va învia acum însă fără Miron Romanul, căci acest prelat e, precum se zice aici „câte odată prea sincer...”

E un curent în staul guvernului, să pună la cale pe toți Români îndestulți pentru a face o demonstrațiune millenară cu ei. Și eu aș sfătui ca să luăm parte și noi, încât să trimitem pe acesti domni, adevă acest partid de „*sabad a visós*” în și állatkert, lângă satul chinez, ce se plănuește acolo, să expunem și noi acest partid spre admirarea lumii întregi, să se convingă lumea ce face politica fără cap...

Mult se vorbește aici despre niște incurcături din afară. După încoronarea Țarului Rusia va fi mai pretensivă spre Orient. În Bulgaria și Sërbia se prepară surprinderi, și Francia lucrează mult în taină spre sdruicnarea triplei alianțe — cu un cuvânt Maghiarii sânt puși pe gânduri și și sânt aplecați a crede că milleniul nu va ave o decurgere liniștită...

Aceasta însă n'are să sparie pe nime dintre Români decât pe Sturdza și Brote. Noi vom ști datorințele noastre și nu facem ne-trebnicii politice nici în cas de răboiu — Bánffy încă mai mult se teme de partidul poporal decât de Muscalul, și deja se fac preparatiunile pentru a omor acest partid. Între Români încă se lucrează deja cu enorme promisiuni, numai pentru-ca să se ferească de Zichy și de partidul seu...

Riscogel.

## Din România.

### Votul despre chestia macedoneană.

Am anunțat, că dl Fleva își va desvolta interpelarea în sedința dela 20 Martie, despre școalele române în Macedonia. După expunerile domnului Fleva și răspunsul domnului prim-ministru Dim. Sturdza, dl Căton Lecia a cetit o moțiune cu cuprinsul următor: „Camera, mulțumită de explicațiunile date pe primul-ministru în urma interpelării domnilor Fleva și Aslan, trece la ordinea zilei”.

Moțiunea se pune la vot cu bile și deputații sânt chemați a vota după apelul nominal.

Moțiunea s'a votat cu 101 voturi contra 22 opoziționale.

**Noue proiecte de legi.** Tot în sedința dela 20 guvernul a depus în cameră următoarele proiecte de legi.

1. Pentru înființarea unui serviciu special de navigațiune maritimă pe lângă direcțiunea generală a căilor ferate române și acordarea pe seama ministerului lucrărilor publice a unui credit de 10.000.000 lei pentru cumpărarea vapoarelor necesare exploatării serviciului de navigațiune maritimă.

2. Pentru acordarea unui credit extraordinar, pe seama ministerului lucrărilor publice, de 15.600.000 lei pentru terminarea completă a liniei de drum de fer Bêrlad — Galați.

3. Pentru acordarea unui credit extraordinar de 12.000.000 lei pe seama aceluiași minister, pentru restul lucrărilor necesare în portul Constanța.

4. Un alt credit extraordinar tot pe seama ministerului lucrărilor publice, de 2.600.000 lei pentru restituirea sumei de 2.500.000 lei, cu dobânda ei de 4 la sută pentru un an, împrumutată de regia monopolurilor statului, dela fondul porturilor, pentru înființarea serviciului de navigațiune.

5. Deschiderea unui credit extraordinar de 12.000.000 lei pe seama ministerului de resbel pentru îmbunătățiri în armată.

S'a mai distribuit deputaților raportul domnului I. Poenaru-Bordea asupra proiectului de lege pentru desființarea cassei de amortiment a statului.

**Corp vamal-grănițesc.** Ministrul finanțelor, dl G. Cantacuzino, a depus la cameră un proiect de lege pentru înființarea unui corp de gardă vamală, însărcinat cu paza și cu îndeplinirea tuturor măsurilor edictate de diferite legi și regulamente privitoare la poliția granițelor și la importul și exportul produselor.

Corpul acesta, pus sub autoritatea ministerului finanțelor, va fi organizat militarăște și în cas de răboiu va pute fi chemat la apărarea teritoriului.

Garda vamală se va compune din: 1 colonel, 1 lt.-colonel, 2 majori, 3 căpitani, 5 locotenenți, 15 sublocotenenți, 50 sergenți-majori, 520 brigadierii și 1560 paznici simpli.

### Ministrul României din Berlin.

O depeșă din Berlin, cu datul de 7/19 curent anunță, că în acea zi, dl Alexandru Beldiman, noul ministru al României pe lângă curtea din Berlin, a fost primit în audiență de către împăratul Wilhelm II. și i'a prezentat scrisorile sale de acreditare.

**Moștenitorii tronului.** Altețele Lor regale principele Ferdinand și principesa Maria vor da, a doua Duminecă după Paști, o mare sîrbare câmpenească în parcul dela Cotroceni.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Balteș**  
 Proprietar: Pentru **T. L. Albini** sub sechestru  
**Iosif Marschall.**

Având de cuget a furniza toate mărfurile mele pentru bani gata în mod ieftin, îmi iau voe încă de azi a oferi spre vânzare

## Pentru ori-care preț mai ieftin ca la vânzare totală (Ausverkauf)

toți articlii din marele și variatul meu deposit de vestminte pentru domni și băieți, fabricat propriu; ghețe de dame și domni; palării, cravate, ploiere și umbrele, asigurând pe mușterii mei de o mulțumire în toată privința.

Totodată atrag atențiunea, că cu același principiu mă îngrijesc de

### marele meu atelier de croitorie

condus de un croitor cât se poate de bun și provăzută cu toate speciile cele mai alese de materii indigene și străine veritabile de lână, în care

de azi începând

se efectuează cu prețuri teribil de ieftine tot felul

de comande de măsură

în restimp de 24 ore.

Zace deci foarte potrivit în interesul p. t. publicului a se convinge de fapt despre toate aceste asigurări cât se poate de iute.

Toți articlii pot fi cumpărați și pe lângă plățirea în rate între împregiurările cele mai favorabile.

[1066] 6—22

Cu deosebită stimă

**ISAK ASCHER,**

atelier de croit și mare deposit de vestminte pentru bărbați și băieți,  
Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 4—6, edificiul comandai de corp.

## LA ȚINTA

MEDITAȚIUNE POLITICĂ

DE  
**N. CRISTEA,**  
ASES. CONSISTOR.

se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu.

Preț 40 cr. plus 5 cr. porto postal.

## INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

**ȚINEREA VITELOR**

de

**Eugen Brote,**

președinte al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Preț 100 exemplar 12 cr. v. a.

Nr. 332—1896.

[1081] 2—3

## Concurs.

Postul de notar comunal din Săcădate, devenit vacant prin pensionare, este de ocupat.

Relațiuni:

1. Salar 400 fl.
2. Local liber pentru oficiu (o odaie, antișambă) și rețut de cuartier 25 fl.
3. Pentru iluminare și a cancelariei 10 fl.
4. Diata 80 cr.
5. Pentru supravegherea administrației din comuna mică Glâmboc 50 fl., salar 20 fl., pașal de călătorit 10 fl., pașal de diata 80 cr.
6. Venitele stabilite pe baza statutelor pentru lucrările private.

Petițiunile instruite cu document despre posesiunea limbilor și scrise cu mâna proprie sunt a se așterne la subsemnatul oficiu până la 29 I. c. la 12 ore la amiază.

Nocrichiu, în 16 Martie 1896.

**Bedens,**

pretor-suprem.

## Trifoiu

ÎN CUALITATE PRIMA

100 chlgr. . . . . fl. à 32.—  
50 . . . . . „ „ 16.50  
1 . . . . . „ „ —.35

## Măzăriche

1 hectolitr . . . . . fl. à 5 50  
vinde [1127] 1—4

**N. Vidrighin & Comp.,**

**Sibiu, Piața-mare Nr. 20.**

## Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[908] 9—

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătită:

| Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc | Sume asigurate pe viață        |
|-------------------------------------------|--------------------------------|
| în a. 1869—1892 fl. 954,106.—             | în a. 1870—1892 fl. 754,999.32 |
| în a. 1893 „ 34,925.85                    | în a. 1893 „ 53,119.28         |
| în a. 1894 „ 56,333.20                    | în a. 1894 „ 59,659.—          |
| în a. 1895 „ 50,463.35                    | în a. 1895 „ 66,862.11         |
| Suma fl. 1,095,828.40                     | Suma fl. 934,639.71            |

**2,030.468 fl. 11 cr.**

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la  
**960.343 fl. 42 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslșuri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cîsnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

## Slivoviță de Bănat

premiată cu diploma de onoare, medailă de aur și hors concours, din căzănările lui

**Câmpianu și Smeu,**

Prigor (Bănat).

[3590] 22—25

Depozite: Viena IV., Wiedner Gürtel nr. 20.  
București, Calea-Griviței nr. 117.

Se caută reprezentanți români în orașe mari pentru Austro-Ungaria.

# Dela Tipografia „Aurora” A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár se pot procura următoarele cărți:

**Cuvântări pe Dumineci.** \*Tom. I. de renumitul orator — în Domnul dormitul — *Fuștin Popu*, 48 predici pe 39 Dumineci. Preț fl. 2.20.

\***Cuvântări bisericesti** (acomodate pentru ori-ce timp) de Ioan Papiu. Tom. I. Ediț. II. Preț fl. 1.20.

**Cuvântări bisericesti** la toate sărbătorile de peste an de Ioan Papiu. Preț fl. 1.50.

**Cuvântări funebrele și iertăciuni** pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. Preț fl. 1.50.

\***Cuvântări funebrele și iertăciuni.** Din autori renumiți, prelucrate de Tit Bud, vicar. Preț fl. 1.—.

**Catechese** pentru pruncii școlari de Tit Bud, vicar. fl. —.40.

\***Cuvinte de aur** sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea. Preț fl. —.60.

**Dumnezeasca liturgie** a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroș. Preț fl. —.25.

\***Ierarhia bisericească** sau explicarea ceremoniilor sacre prescise la Chirotonia Gradelor s. Ierarhice de Ioan Boroș. Preț fl. 1.50.

\***Istoria revelațiunii divine**, G. Pop. Tom. I, II. fl. 4.50.

**Manual Catehetic** pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu. Preț fl. —.40.

\***Predice pentru Duminecile de peste an** compuse și elucrate după catechismul lui Deharbe de Vas. Criste. Tom. I. dela Dum. Vameșului și a Fariseului până la Dum. X. după Rusali. Preț fl. —.90.

\***Predice poporale pe Dumineci și sărbători** ocazionale și pentru morți de Gavril Pop. Tom. I, II, III. și IV. Fiecare tom costă numai câte fl. 1.—.

\***Predice pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an** de Dr. Em. Elefterescu. Preț fl. 1.60.

**Rugăciunea Domnului** Tatăl nostru explicată pe scurt de Ioan Boroș. Preț fl. —.10.

\***Reunirea Românilor din Transilvania și Ungaria.** Studiu național-istoric-religios de Nicolau Manegut, proto-presbiter. Preț fl. 2.—.

\***Ritual pentru pruncii școlari** de Tit Bud. Preț fl. —.20.

\***Rezultatele filosofiei** sau cunoștințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de profesorul Dr. Ios. Frappotti, prelucrat în traducere liberă de I. Papiu. Preț fl. —.60.

**Toma a Kempis** despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop, canonic. Preț fl. 1.15.

**Tipicul prețesc** din cărțile rituale prelucrate de Tit Bud, vicar. Preț fl. —.55.

**Cartea durerii.** Tradusă din limba franceză de Iacob Afu Nicolescu. Preț fl. —.70.

**Buchetul.** Culegere de cântece culese de I. P. Reteaganul broș. fl. —.25. Legat și aurit fl. —.38.

**Bar cobzarul.** Novela originală de Emilia Lung fl. —.10.

**Bunica și nepotul.** Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. Preț fl. —.6.

**Cântul în școala poporală.** De Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Praxă. Teoriă. Cânturi. Preț fl. —.30.

**Cartea ilustrată** pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Această broșură conține istorioare și poezii morale spre excitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlarii diligenți. Preț fl. —.25.

**Codrean crainul codrului.** Baladă de G. Simu. fl. —.6.

**Cântărețul.** Novela de Dem. Dan. Preț fl. —.15.

**Carmen Sylva.** Prelegere publică ținută prin V. Nicoara, prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României. Preț fl. —.10.

**Chimări de cari strigă feciorii în joc** de I. Pop Reteaganul. Preț fl. —.40.

**Cu vîrfuri penei.** Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monoloage. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare. Preț fl. —.55.

**Dialogul Țiganului** cu S. Petru în poarta raiului de Aron Boca Velcherianul. Preț fl. —.25.

**De când se numește femeia porumbiță?** Poveste de Laurențiu Ciorbea. Preț fl. —.12.

**Două turturele de aur.** Poveste de Laur. Ciorbea. fl. —.12.

**Din trecutul Silvaniei.** Legendă de Victor Rusu. Preț fl. —.60.

**Zile negre.** Versuri de Petrea dela Cluj — cu o prefață de G. Simu. Preț fl. —.25.

**El trebuie să se însoare.** Novela de Maria Schwarz, trad. de N. F. Negruțiu. Preț fl. —.15.

**Economia** pentru școalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Preț fl. —.15.

**Felicitări** în poezii și prosă la anul nou, ziua nașterii și ziua numelui către tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocazii școlare de George Simu. Preț fl. —.20.

**Filoxera omenimii,** câteva cuvinte despre Vinars, de A. Boca Velcherianul. Preț fl. —.8.

**Gruia lui Novac.** Preț fl. —.12.

**Horia lui Pinte vitezul.** Preț fl. —.6.

**Idealul perdut.** Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Preț fl. —.10.

**Influența mândriei.** Novela de P. C. Z. Rovinar. fl. —.15.

**Leonat cel tînăr.** Istorie în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în toate scrierile lui Ioan Pop Reteaganul așa și în aceasta observă omul o adâncă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțămintele țeranului român. Preț fl. —.12.

**Lira Sionului** sau cântarea sărbătorilor. — Poezii religio-morale lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu. Preț fl. —.25.

**Monoloage** de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neașteptate. Preț fl. —.4.

Nr. 2. Pentru ce am rămas flăcău bătrân. fl. —.8.

Nr. 3. La Anul-Nou. Preț fl. —.4.

Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut. fl. —.4.

Nr. 5. O pățanie. Preț fl. —.04.

**Merinde dela Școală** sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui școlar de Dr. Georgiu Popa. Preț fl. —.60.

**Miseriile sociale.** Novela de P. C. Z. Rovinar. fl. —.15.

**Musa Someșană.** Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade. Preț fl. —.25.

**Nr. 76 și 77.** Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Preț fl. —.20.

\***Nopti de iarnă.** Novele pentru popor de G. Simu. Preț fl. 1.—.

**Nu mă uita.** Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafe și a. Preț fl. —.25.

**Opera unui om de bine.** Novela origin. — continuarea noiei „Idealul perdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Preț fl. —.10.

**Poesii** de Vasiliu Ranta-Butescu. Un volum de 129 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Preț, redus (dela 1 fl. 20 cr. la). fl. —.60.

**Povestiri alese** de Petra-Petrescu. Spedate franco fl. —.80.

**Păcală și Tândală.** Poveste de G. Cătană. Preț fl. —.10.

**Pietatea poporului român** sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Comp. de doi preoți gr-cat. Mureșeni din diec. gr-cat. a Orăzii-rom. Preț fl. —.10.

**Prietenul săteanului român.** Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de Ioan Pop Reteaganul. Preț fl. —.30.

**Proba de foc.** Comedie într-un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. Preț fl. —.15.

**Prin moarte la victorie.** Comedie într-un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. fl. —.10.

**Probitatea în copilărie.** Schiță din sfera educațiunii după Legouvé. Preț fl. 6.

**Povestile Bănatului.** De George Cătană, învățător. Tom. I, II. și III. à 25 cr.

Toate 3 tom. laolaltă fl. —.65.

**Sfaturi de aur** sau calea către fericire de Ar. B. Velcherianul. Preț fl. —.25.

**Starosteile,** adică datini dela nunțile Românilor Ardeleni. Adunate de Ioan Pop Reteaganul. Preț fl. —.25.

**Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Rom.** De V. Gr. Borgovan. Preț fl. —.10.

**Să auzim!** Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș de Tit V. Gheaja. Preț fl. —.20.

**Trandafiri și violele.** Poezii populare de I. Pop Reteaganul. Ediț. a II-a amplificată. Preț fl. —.60.

**Țiganul la mănăstire.** Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. Preț fl. —.8.

**Țiganul în rai.** Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul. Preț fl. —.8.

**Țiganul și Magnatul.** Poveste în versuri de A. Boca Velcherianul. Preț fl. —.8.

**Ultimul sicahstru.** Tradițiune de G. Simu. Preț fl. —.6.

**Versuri de dor,** adunate din poezii române de A. fl. —.25.

**Calendarul „Aurorei”** pe anul 1896 sped. franco costă 35 cr.

## Cărți de rugăciuni.

**Icoana sufletului.** Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea măriiului ordinarietă diecesan greco-cat. de Gherla prin Vasiliu Păcășiu, preot gr-cat. în Hotoan. Ediț. III. corectă și amplific. Preț 100 exemplar broșat 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. în piele și aurit 1 fl. 60 cr., în legătură de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.

**Mărgăritarul sufletului.** Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Preț 100 exemplar broș. e 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. în piele și aurit 1 fl. 60 cr., în leg. de lux 2.50—3 fl. 80 cr.

**Micul mărgăritar suflet.** Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată pentru pruncii școlari de ambe sexe. Preț 100 exemplar broșat e 15 cr., 100 exemplare 12 fl., 50 exemplare 7 fl. leg. 22 cr., 100 ex. 20 fl., 50 ex. 10 fl. 50 cr.

**Cărțile de rugăciuni și cânt.** pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Preț 100 exemplar broșat e 10 cr., 50 exemplare 3 fl. 100 exempl. 5 fl., — leg. 12 cr., 50 exempl. 5 fl. 100 exemplare 9 fl.

**Visul Prea Sfintei Vergure Maria,** urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Preț 100 exemplar legat și spedat franco e 12 cr., 50 ex. 5 fl., 100 ex. 9 fl.

**Epistolia** Dului nostru Isus Christos. Preț 100 ex. legat și spedat franco e 15 cr., 50 ex. 6 fl., 100 ex. 10 fl.

Tot de aici se pot procura cărți școlastice și altfel apărute ori-și-unde, necesitate de seris pentru școală și cancelarie, tot soiul de tipărituri oficiale. — Tipografia noastră primește spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețuri cele mai moderate. — Librarilor și peste tot vânzătorilor se dă rabatul cuvenit. — Cataloge se trimit ori-cui gratis și franco.

Toate comandașele sunt a se adresa la:

**Tipografia „Aurora” A. Todoran**  
în Gherla — Szamosujvár.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall;

Pentru „Institut Tipografic” T. Liviu Albini sub secestru: Iosif Marshall;